

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

πρόσθεση όχι αφαίρεση
πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ**

ΔΡΑΣΗ 5 / ΥΠΟΕΡΓΟ 1 / ΕΚΠΑ / ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1.3

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΕ.ΣΠ.Ε.Μ.) 5.1 & 5.2

**ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ
ΣΤΑ ΚΕΣΠΕΜ 2011-2013.**

**ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
2011-2013**

Επιστημονική Υπεύθυνη:

Δαφέρμου Χαρά, Παιδαγωγός, Επ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
1. Τα μαθήματα για τα μικρά παιδιά και η εξέλιξή τους στο πλαίσιο μιας διαιτίας	3
2. Βασικές επιδιώξεις των μαθημάτων στα μικρά παιδιά και προϋποθέσεις που εξασφαλίστηκαν για την επίτευξή τους	4
3. Η επεξεργασία βιβλίων	8
4. Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και η επιμόρφωσή τους	10
5. Παράρτημα 1: Οδηγίες προς εκπαιδευτικό	14
6. Παράρτημα 2: Καταγραφή εκπαιδευτικού	16
7. Παράρτημα 3: Καταγραφή εκπαιδευτικού	18
8. Παράρτημα 4: Καταγραφή εκπαιδευτικού	22

1. Τα μαθήματα για τα μικρά παιδιά και η εξέλιξή τους στο πλαίσιο μιας διαείας

Οι δραστηριότητες υποστήριξης της ελληνομάθειας για παιδιά του νηπιαγωγείου ξεκίνησαν στα Κέντρα Στήριξης του Προγράμματος (ΚΕΣΠΕΜ) το σχολικό έτος 2011 – 2012 με δύο τμήματα στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής και ένα στο ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης. Παράλληλα, από τα θερινά μαθήματα 2011, μαθήματα για πολύ μικρά παιδιά αναπτύσσονταν και στα δημοτικά σχολεία, ειδικά στα χωριά που δεν υπήρχαν ΚΕΣΠΕΜ (βλ. σχετική έκθεση δράσης 1).

Σε ό,τι αφορά τα ΚΕΣΠΕΜ σχολικό έτος 2012 – 2013 τα τμήματα των μικρών παιδιών αυξήθηκαν. Στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής τα τμήματα έγιναν τρία και στο ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης δύο, ενώ αναπτύχθηκαν δύο τμήματα μικρών παιδιών στον Εχίνο και ένα στο Δροσερό. Το γεγονός αυτό δεν ήταν τυχαίο. Το σχολικό έτος τα μαθήματα στα μικρά παιδιά ξεκίνησαν στα δύο κεντρικά ΚΕΣΠΕΜ σχετικά δισταχτικά. Οι γονείς δυσκολεύονταν να συνειδητοποιήσουν ότι για να έχουν νόημα τα μαθήματα και αξία για τα παιδιά τους θα έπρεπε η φοίτηση σε αυτά να είναι συστηματική. Παρότι οι εκπαιδευτικοί τους τόνιζαν συχνά αυτήν την προϋπόθεση, αρκετά ήταν τα παιδιά που δεν φοιτούσαν πολύ συστηματικά. Την ερχόμενη χρονιά 2012 – 2013 φάνηκε ότι οι γονείς άρχισαν να αξιολογούν διαφορετικά τη σημασία της συστηματικής φοίτησης στα μαθήματα. Εκτός του ότι τα παιδιά που τα παρακολούθησαν αυξήθηκαν και υπήρξαν αιτήματα για δημιουργία τμημάτων μικρών παιδιών και σε περιφερειακά ΚΕΣΠΕΜ, η φοίτηση ήταν γενικά περισσότερο συστηματική και τα μαθήματα άρχισαν να αποδίδουν πιο ορατούς καρπούς. Οι εκπαιδευτικοί ήταν πλέον σε θέση να μιλήσουν για την εξέλιξη των παιδιών στο πλαίσιο της χρονιάς και αρκετά από αυτά ήταν παιδιά που δεν παρακολουθούσαν άλλη σχολική δομή: «Τώρα με καταλαβαίνουν όλα, δεν χρειάζεται να τους μεταφράζει η Σ.» (Κ.Ζ., Κομοτηνή, Μάιος 2013). (Στην αρχή της χρονιάς ζητούσα συχνά να μεταφράζουν τα παιδιά που πηγαίνουν σε ελληνικό νηπιαγωγείο και καταλάβαιναν καλά τα ελληνικά. Τώρα δεν χρειάζεται. Τα παιδιά που δεν καταλάβαιναν καθόλου στην αρχή της χρονιάς τώρα συμμετέχουν, λένε και αρκετές λέξεις στα ελληνικά (Γκ.Χ., Εχίνος, Μάιος 2013).

Βασική παράμετρος για αυτή την αποδοχή των μαθημάτων από πλευράς των γονιών ήταν οι αντιδράσεις των παιδιών. Τόσο στο ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης όσο και στο ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής καταγράφηκαν περιστατικά παιδιών που ενώ έκλαιγαν γοερά και αρνούσαν να παραμείνουν στον παιδικό σταθμό που οι γονείς είχαν επιχειρήσει να τα γράψουν, έρχονταν με χαρά στα μαθήματα του ΚΕΣΠΕΜ, μετρούσαν μάλιστα τις μέρες για να ξαναέρθουν.

2. Βασικές επιδιώξεις των μαθημάτων στα μικρά παιδιά και προϋποθέσεις που εξασφαλίστηκαν για την επίτευξή τους

Πρωταρχική επιδίωξη των μαθημάτων ήταν η υποστήριξη της ελληνομάθειας των μικρών παιδιών. Επειδή σχεδόν στο σύνολό τους τα παιδιά που εγγράφονταν στα μαθήματα δεν μιλούσαν καθόλου ελληνικά, θεωρήθηκε σημαντικό τα μαθήματα να αναλάβουν είτε νηπιαγωγοί από τη μειονότητα που έχουν αποφοιτήσει από ελληνικό Πανεπιστήμιο, όπως συνέβη στην περίπτωση του ΚΕΣΠΕΜ Ξάνθης για τα σχολικά έτη 2011 – 2013 και του Εχίνου για το σχολικό έτος 2012 - 2013, είτε νηπιαγωγοί από την πλειονότητα, με την υποστήριξη εκπαιδευτικού από τη μειονότητα που μιλάει τη μητρική γλώσσα των παιδιών, όπως συνέβη στην περίπτωση του ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής.

Βασικό μέλημα ήταν τα μαθήματα να δημιουργήσουν κίνητρα στα παιδιά για την ενασχόλησή τους με την ελληνική γλώσσα. Θεωρήθηκε εξαιρετικά σημαντικό τα κίνητρα για την ελληνομάθεια των παιδιών να καλλιεργηθούν από την πολύ μικρή ηλικία, καθώς στη μικρή χαράζονται προοπτικές που επηρεάζουν ολόκληρη τη ζωή μας. Καθώς η δημιουργία κινήτρων η σχετική έρευνα έχει αναδείξει ότι επιτυγχάνεται:

- μέσω της αξιοποίησης των βιωμάτων και των ενδιαφερόντων των παιδιών,
- μέσω της επιλογής κατάλληλου υποστηρικτικού υλικού
- μέσω της συνειδητοποίησης από πλευράς των παιδιών της κοινωνικής και επικοινωνιακής διάστασης της γλώσσας,
- και φυσικά στις μικρότερες ηλικίες με παιγνιώδεις δραστηριότητες,

καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια τα μαθήματα να πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις. Σε αυτή την προοπτική τα παιδιά κλήθηκαν να γνωριστούν μεταξύ τους παίζοντας, να μιλήσουν, να ζωγραφίσουν και να γράψουν για το σπίτι και την οικογένειά τους, για τα παιχνίδια που αγαπούν και για τα φαγητά που τους αρέσουν, για τις δραστηριότητες που αναπτύσσουν εντός και εκτός σχολικών θεσμών. Ασχολήθηκαν με παιδικά βιβλία και έπαιξαν δημιουργικά – παιδαγωγικά παιχνίδια.

Ιδιαίτερα σημαντική σε αυτή την προοπτική ήταν η σχέση που ανέπτυξαν με τις δασκάλες τους. Η επικοινωνία μαζί τους ήταν ισχυρό κίνητρο ενασχόλησης με την ελληνική γλώσσα. Ήθελαν να μοιραστούν μαζί τους τις σκέψεις και τις ιδέες τους στη γλώσσα που τους μιλούσαν.

Καθώς τα παιδιά αυτών των μαθημάτων ήταν πολύ μικρά, πρόσθετη βασική επιδίωξη ήταν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονταν να μάθουν να μοιράζονται και να συνεργάζονται. Σε αυτή την προοπτική αναπτύσσονταν δραστηριότητες που στο ξεκίνημά τους προϋπέθεταν το να μοιραστούν εργαλεία και υλικό για την ανάπτυξή τους,

ενώ στη συνέχεια απαιτούσαν συνεργασία στο πλαίσιο της ομάδας.

Η εργασία σε ομάδες, πέρα από το γεγονός ότι κινητοποιεί τα παιδιά και τα εκπαιδεύει να μαθαίνουν να συνυπάρχουν αρμονικά, λειτουργώντας υποστηρικτικά το ένα στο άλλο, δίνει τη δυνατότητα να αναπτυχθούν αλληλεπιδράσεις που συμβάλλουν στην προώθηση της μάθησης. Στο πλαίσιο της ομαδικής δουλειάς όλα τα παιδιά -και ιδιαίτερα τα μικρότερα παιδιά- μπορούν να εκφραστούν χωρίς αναστολές, καθένα συμβάλλει και συμμετέχει με τον τρόπο του, υπάρχει χώρος και χρόνος για όλους, το λάθος επιτρέπεται και αξιοποιείται διδακτικά.

Στην αποενοχοποίηση του λάθους συμβάλλει επίσης και ο παιγνιώδης χαρακτήρας των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των μαθημάτων και οι διαδικασίες εμπύχωσης που αξιοποιούνται. Η οριζόντια γειτνίαση με τη δασκάλα τους στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών συνέβαλε επίσης πού ουσιαστικά στην ανάπτυξη δημιουργικών μεταξύ τους και με εκείνην αλληλεπιδράσεων.

Φυσικά δεν έλειπαν οι ατομικές δουλειές που αναδείκνυαν τις κατανοήσεις τους σχετικά με ό,τι είχε συζητηθεί, αλλά και τους επέτρεπαν να καταθέσουν σκέψεις και ιδέες που ήθελαν να μοιραστούν με τους άλλους.

Ο Χασάν, χρησιμοποιώντας πλαστελίνη, μαλλί και μαρκαδόρους απεικόνισε τα μέλη της οικογένειάς του και μίλησε για αυτά.

3. Η επεξεργασία βιβλίων

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν κεντρική θέση κατείχε η επεξεργασία παιδικών βιβλίων με τρόπο που προκαλεί τα παιδιά να ασχοληθούν μαζί τους, να αλληλεπιδράσουν με τις εικόνες και το κείμενο, να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα.

Ο τρόπος επεξεργασίας των παιδικών βιβλίων στόχευε τα παιδιά να αναπτύξουν στρατηγικές που χαρακτηρίζουν έμπειρους αναγνώστες, αναπτύσσοντας παράλληλα και την κριτική τους ικανότητα. Με τον τρόπο που γινόταν η ανάγνωση μάθαιναν να διατυπώνουν υποθέσεις σε σχέση με τη συνέχεια της ιστορίας ή και να συγκροτούν δικά τους ερωτήματα που τροφοδοτούσαν συζητήσεις και διαδικασίες επίλυσης προβλήματος. Οι πολλές και ποικίλες δραστηριότητες που αναπτύσσονταν στο πλαίσιο της επεξεργασίας ενός βιβλίου αποσκοπούσαν επίσης στο να το προσεγγίζουν με βιωματικό τρόπο και έτσι να κατανοούν καλύτερα την ιστορία. Συχνά αξιοποιούσαν κατά την ανάγνωση το δραματικό παιχνίδι, ζωγράφιζαν σκηνές που αναδείκνυαν τις κατανοήσεις τους σε σχέση με την ιστορία ή φαντάζονταν τη συνέχεια τη συνέχεια και στο τέλος της που επίσης τα εικονογράφουσαν, τα ανακοίνωναν στην ομάδα και υπαγόρευαν στη δασκάλα τους λεζάντες για τις ζωγραφιές τους. Ενδεικτικό παράδειγμα οι παρακάτω παραγωγές, που προέκυψαν από την επεξεργασία των βιβλίων μια εβδομάδα με το γίγαντα.

Μέσω των βιβλίων τα παιδιά, με τρόπο φυσικό και αβίαστο, έρχονταν σε επαφή και με τη γραφή της ελληνικής γλώσσας. Ωστόσο αναπτύσσονταν δραστηριότητες που επεδίωκαν συστηματικότερη επαφή τους με την ελληνική γραφή και υποστήριξη τους στο να σπάσουν τον κώδικα αυτής της γραφής. Προνομακό υλικό σε αυτή την προοπτική ήταν η ενασχόλησή τους με την ελληνική γραφή του ονόματός τους. Υπήρχε στην αίθουσα διδασκαλίας ένας πίνακας αναφοράς με τις φωτογραφίες και τα ονόματά τους και κινητές καρτέλες, στις οποίες ήταν γραμμένο το όνομά τους με πανομοιότυπα γράμματα με αυτά του πίνακα. Στο ξεκίνημα κάθε μαθήματος αναζητούσαν το όνομά τους και το τοποθετούσαν στη θέση που δήλωνε ότι ήταν στο μάθημα. Μετά προσπαθούσαν να αναγνωρίσουν τα ονόματα των συμμαθητών τους που έλειπαν για να τα βάλουν στην αντίστοιχη θέση, αυτών που έμειναν σπίτι. Η συστηματική αυτή ενασχόληση οδηγούσε προοδευτικά στο σπάσιμο του κώδικα γραφής και στην εκμάθηση του ελληνικού αλφαβήτου, που ενισχυόταν, όπως ήδη αναφέρθηκε, μέσω της επαφής με τα βιβλία.

Συνοψίζοντας, στα μαθήματα επιδιώκεται η αξιοποίηση ανοιχτών παιδαγωγικών προσεγγίσεων με στόχο τη συνολική κοινωνική ενδυνάμωση των παιδιών μέσα από τη γλώσσα, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η σε σχέση με τα παραπάνω υποστήριξη και συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

4. Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και η επιμόρφωσή τους

Οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε επιμορφωτικές συναντήσεις που στην πλειοψηφία τους περιελάμβαναν βιωματικά εργαστήρια και εστιάζονταν κυρίως στη δημιουργική επεξεργασία βιβλίων και την παραγωγή βιβλίων από τα παιδιά. Εκτός αυτής τους της συμμετοχής, η επικοινωνία τους με την επιστημονική υπεύθυνη των μαθημάτων ήταν συνεχής: επιτόπιες παρουσίες και παρακολούθηση από πλευράς της της εξέλιξης των μαθημάτων, εβδομαδιαίες ηλεκτρονικές και τηλεφωνικές επικοινωνίες.

Κάθε εβδομάδα οι εκπαιδευτικοί κατέθεταν σχεδιασμό των μαθημάτων που επρόκειτο να αναπτύξουν και στη συνέχεια την καταγραφή του μαθήματος όπως αναπτύχθηκε. Ο σχεδιασμός στηριζόταν σε αρχικές οδηγίες που τους είχαν δοθεί (επισυνάπτεται αρχείο με σχετικές οδηγίες προς την εκπαιδευτικό που ανέλαβε τα μαθήματα στον Εχίνο το σχολικό έτος 2012 – 2013 – βλ. συν.1) ή σε όσα είχαν παρακολουθήσει στο πλαίσιο επιμορφωτικών συναντήσεων. Παρακάτω παρατίθενται τρεις ενδεικτικοί σχολιασμοί, οι δύο τελευταίοι με παρεμβάσεις της

επιστημονικής υπεύθυνης, και επισυνάπτονται σχετικές καταγραφές (βλ. συνημμένα 2, 3 και 4).

Ιανουάριος 2012, Κ.Ζ., ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής

1^η δραστηριότητα: Θα κάνουμε τον πίνακα αναφοράς με τα ονόματα τους.

2^η δραστηριότητα: Θα παίξουμε το παιχνίδι γνωριμίας με την μπάλα μόνο που αυτήν την φορά θα λέμε το αγαπημένο μας παιχνίδι. Έπειτα μπορούμε να φτιάξουμε ένα πίνακα διπλής εισόδου με «τα αγαπημένα μας παιχνίδια». Συγκεκριμένα, στην κάθετη στήλη θ γράψω ή θα γράψουν τα ίδια αν το επιθυμούν το όνομα τους και στην πρώτη οριζόντια γραμμή θα γράψω το αγαπημένο τους παιχνίδι και δίπλα θα το ζωγραφίσουν. Έπειτα, κάθε παιδί με τη σειρά που θα καθόμαστε θα βάλει ένα σημάδι που θα επιλέξουμε στο κουτάκι που αντιστοιχεί στο όνομα του και στο αγαπημένο του παιχνίδι. Στο τέλος, μπορούμε να δούμε σε πόσους αρέσουν τα ίδια παιχνίδια κ.α.

3^η δραστηριότητα: Επιτραπέζιο παιχνίδι Λόττο ήχων (νιαούρισμα γάτας, κεραυνοί κ.α.). Θα ακούμε τους ήχους από το cd και θα προσπαθούμε να βρούμε τι είναι αυτό που ακούμε. Πιθανόν να το λένε στα τουρκικά, εγώ θα προσπαθώ να το μάθω στα τουρκικά και τα παιδιά στα ελληνικά. Υπάρχουν κάρτες όπου όταν αναγνωρίζουμε έναν ήχο καλύπτουμε την αντίστοιχη εικόνα με μία μάρκα. Νικητής είναι αυτός που θα αναγνωρίσει τους περισσότερους ήχους.

4^η δραστηριότητα: Το παιχνίδι με τις καρτέκλες μόνο που αυτήν την φορά τα παιδιά αντί για έλα Και φύγε ..., θα λένε θέλω να έρθει δίπλα μου ο ... θέλω να φύγει από δίπλα μου ο....

5^η δραστηριότητα: Θα ενθαρρύνω τα παιδιά να μιλήσουν με την βοήθεια της Σεφικά για την οικογένεια τους μαμά, μπαμπά, αδελφό –η. «ίσως, αν έφερνα φωτογραφίες από την δική μου οικογένεια να τραβούσα περισσότερο την προσοχή τους και να τα ενεργοποιούσα να μιλήσουν». Τέλος, θα ζητήσω να ζωγραφίσουν την οικογένεια τους. Σε προηγούμενο μάθημα, με αφορμή το βιβλίο ο Σποτ στη γιαγιά και τον παππού, είχαμε ζωγραφίσει τη γιαγιά και τον παππού. Μπορούμε όλες τις ζωγραφιές να τις «βιβλιοδέσουμε» και να φτιάξουμε το βιβλίο με τίτλο οι οικογένειες μας. Μπορούν όλοι κάτω από τον τίτλο να γράψουν το όνομα τους.

Φεβρουάριος 2012, Κ.Ζ. ΚΕΣΠΕΜ Κομοτηνής

1^η Δραστηριότητα: Την δραστηριότητα για τα αγαπημένα μας παιχνίδια που δεν υλοποιήθηκε στο προηγούμενο μάθημα. : Να παίξουμε το παιχνίδι γνωριμίας με την μπάλα μόνο που αυτήν την φορά θα λέμε το αγαπημένο μας παιχνίδι. Έπειτα μπορούμε να φτιάξουμε ένα πίνακα διπλής εισόδου με «τα αγαπημένα μας παιχνίδια». Συγκεκριμένα, στην κάθετη στήλη θ γράψω ή θα γράψουν τα ίδια αν το επιθυμούν το όνομα τους και στην πρώτη οριζόντια γραμμή θα γράψω το αγαπημένο τους παιχνίδι και δίπλα θα το

ζωγραφίσουν. **Αν περιμένεις να ζωγραφίζουν επάνω στον πίνακα διπλής εισόδου φοβάμαι ότι θα βαρεθούν. Θα έλεγα να τους μοιράσεις χαρτάκια, τόσα που χωρούν να τα κολλήσεις στις κατάλληλες θέσεις, και εκεί να ζωγραφίσουν το αγαπημένο τους παιχνίδι για να πηγαίνουν όλοι ταυτόχρονα...** Έπειτα, κάθε παιδί με τη σειρά που θα καθόμαστε θα βάλει ένα σημάδι που θα επιλέξουμε στο κουτάκι που αντιστοιχεί στο όνομα του και στο αγαπημένο του παιχνίδι. Στο τέλος, μπορούμε να δούμε σε πόσους αρέσουν τα ίδια παιχνίδια κ.α.

2^η Δραστηριότητα: Μπορούμε να δούμε όλοι μαζί πάλι το βιβλίο «ο Σποτ μαθαίνει τα χρώματα». Να το αγγίξουμε, να μιλήσουν για το αγαπημένο τους χρώμα, να αναζητήσουμε τα χρώματα γύρω μας, να φανταστούν νέους διαλόγους και στο τέλος να χωριστούν σε ομάδες και κάθε ομάδα χρησιμοποιώντας τέμπρες και πινέλα να κάνει με ένα χρώμα μία ζωγραφιά π.χ. η μία ομάδα να κάνει μία κόκκινη ζωγραφιά, ή άλλη μία μπλε κ.α.

3^η Δραστηριότητα: καθόμαστε σε κύκλο και ενώ εγώ θα χτυπώ μία σειστρα, η μπάλα θα περνάει από χέρι σε χέρι. Μόλις σταματάει ο ήχος το παιδί που θα έχει τη μπάλα στα χέρια του θα μιμείται ότι του λέμε π.χ. την φωνή κάποιου ζώου / πως πλένουμε τα δόντια / πως κλαίει ένα μωρό κ.α.

4^η Δραστηριότητα: κάνουμε ένα κύκλο από καρτέκλες και στη μέση βάζουμε μία καρτέκλα. Το παιδί που θα κάθεται στο κέντρο του κύκλου θα λέει *θέλω να έρθει μέσα στον κύκλο ο...* και θα πηγαίνει στη θέση του παιδιού που πήγε μέσα στον κύκλο. Μετά από κάποιες επαναλήψεις θα βάλουμε μία καρτέκλα έξω από τον κύκλο και θα παιχτεί με παρόμοιο τρόπο μόνο που τώρα θα λένε *θέλω να βγει έξω από τον κύκλο ο ...* Διότι κάποια παιδιά δεν γνωρίζουν τις ελληνικές λέξεις μέσα και έξω.

5^η Δραστηριότητα: Λόττο των ήχων. Τα περισσότερα παιδιά έλειπαν και καλό είναι μέσα από το παιχνίδι να γνωρίσουν αυθόρμητα κάποιες ελληνικές λέξεις και να δω ποιες θυμούνται τα παιδιά που το έπαιξαν.

6^η Δραστηριότητα: Με αφορμή τον καιρό. Μπορούμε να μιλήσουμε πάλι για τον καιρό να τους δείξω διάφορες εικόνες με βροχή, χιόνι, τζάκια, ρούχα χειμωνιάτικα και αφού τις σχολιάσουμε να φτιάξουμε ένα ομαδικό κολλάζ με τίτλο ο χειμώνας. **Κάνω μια σκέψη και στην καταθέτω: να δανειστείς μία φωτογραφική μηχανή από το ΚΕΣΠΕΜ και να φωτογραφίσεις όψεις της πόλης τώρα που κάνει κρύο, μία μέρα με ήλιο, μια μέρα με βροχή, ένα σημείο που να έχει δέντρα πώς είναι τώρα, πώς θα είναι την άνοιξη κ.λπ. Δεν είναι ένα υλικό για άμεση αξιοποίηση, αλλά ίσως θα έχει ενδιαφέρον. Προοπτικά και αφού σταθεροποιηθεί το τμήμα θα μπορείς να δανείζεις φωτογραφικές μηχανές στα παιδιά για να φωτογραφίσουν την αυλή ή το δρόμο τους με ήλιο ή βροχή.**

Φεβρουάριος 2013, Γκ.Χ. ΚΕΣΠΕΜ ΚΕχίνου

Στο τμήμα ΝΕ2

Σκέφτομαι να διαβάσω το βιβλίο η Κυριακή με τον γίγαντα. Να σχολιάσουμε, να συζητήσουμε και να αναπαραστήσουν τα παιδιά διάφορες σκηνές όπως: να φτερνιστούν σαν τον γίγαντα, να κάνουν τα βήματα του γίγαντα, τους χωρικούς κτλ.

Στην συνέχεια να ζωγραφίσουμε ένα μεγάλο δέντρο σε χαρτί του μέτρου και να το γεμίσουμε με διάφορα αντικείμενα που θα πουν τα παιδιά και με αντικείμενα που θα υποθέσουν τα παιδιά ότι τα σκόρπισε ο γίγαντας με το φτέρνισμα του. **Δεν καταλαβαίνω με βάση τι θα πουν τα παιδιά διάφορα αντικείμενα. Κάτι που θα είχε κάποιο νόημα, όπως θα είδες και στις ιδέες αξιοποίησης των βιβλίων με το γίγαντα που σου έστειλα, είναι αν χωριστούν τα παιδιά σε δύο ομάδες και σε κάθε ομάδα να δώσεις ένα προσχεδιασμένο ίδιο δέντρο ή δύο δέντρα σε ένα κομμάτι χαρτί του μέτρου. Να τους δώσεις επίσης κηρομπογιές και μαρκαδόρους, αλλά και περιοδικά αν έχεις από τα οποία θα μπορούσαν να κόψουν εικόνες με αντικείμενα. Η μία ομάδα θα φτιάξει το δέντρο (ή τα δέντρα) όπως φαντάζονται ότι ήταν πριν το φτάρνισμα του γίγαντα και η άλλη ομάδα όπως φαντάζονται ότι ήταν μετά. Άστα να σου περιγράψουν πώς ήταν πριν και πώς ήταν μετά χωρίς να εστιάσεις υπερβολικά στο να μάθουν όλες τις λέξεις από τα αντικείμενα που θα έχουν βάλει πάνω στο δέντρο, είτε με ζωγραφική είτε με κολλάζ. Βασικό σε αυτή τη φάση είναι να καταλάβουν την ιστορία και να συμμετέχουν στις παραγωγές.**

Στο τέλος αν έχουμε χρόνο θα παίξουμε ντόμινο με τις εικόνες εξελίξεων που χρησιμοποιήσαμε στο προηγούμενο μάθημα. **Εννοείς τις φωτοϊστορίες, δηλαδή τις εικόνες που δείχνουν μιαν ιστορία; Μπορείτε σε μελλοντικά μαθήματα να δημιουργήσετε και δικές σας τέτοιες φωτοϊστορίες, βγάζοντας φωτογραφίες από τις δραστηριότητές σας και τυπώνοντάς τις (επιλέγοντας κάποιες που να δείχνουν διαδοχικές φάσεις) ώστε στο επόμενο μάθημα να τις βάλουν σε σωστή σειρά και να αφηγηθούν τι κάνατε.**

5. Παράρτημα 1. Οδηγίες προς εκπαιδευτικό

ΚΑΠΟΙΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ¹

- Καλοδέχεσαι τα παιδιά, τα βάζεις να καθίσουν σε κύκλο, τους λες το όνομά σου και ότι χαίρεσαι που είσαι μαζί τους και ότι θέλεις πολύ να μάθεις γρήγορα τα ονόματα όλων, ξεκινάτε λοιπόν με ένα παιχνίδι γνωριμίας. Έχεις μαζί σου ένα μικρό ελαφρύ μπαλάκι ή ένα κουβάρι μαλλί. Τους λες ότι θα παίξετε ένα παιχνίδι για να μάθεις τα ονόματά τους, αλλά και για να μάθουν και εκείνοι τα ονόματα όλων, αν μερικά δεν τα ξέρουν. Τους εξηγείς ότι θα το τσουλάτε ο ένας στον άλλο και όποιος το πιάνει θα λέει το όνομά του πριν το σπρώξει προς τον επόμενο (Είμαι ο ... ή Είμαι ή...). Βεβαιώνεσαι ότι έχουν καταλάβει όλοι. Τις οδηγίες τις δίνεις στα ελληνικά. Αν κάποιος δεν καταλαβαίνει, διερευνάς αν κάποιο άλλο παιδί μπορεί να του μεταφράσει. Ή προσπαθείς να του εξηγήσεις με κινήσεις και χειρονομίες, μιλώντας πάντα στα ελληνικά. Χρησιμοποιείς τη μητρική γλώσσα των παιδιών μόνο αν βεβαιωθείς ότι είναι απολύτως απαραίτητο. Αν τα παιδιά απευθυνθούν στη μητρική τους γλώσσα, φυσικά δείχνεις ότι κατάλαβες τι σου είπαν και συνεχίζεις να τους μιλάς στα ελληνικά. προσπαθώντας, αν κάποιο δεν καταλαβαίνει, να βάλεις και παιδιά στη θέση των μεταφραστών πριν μεταφράσεις εσύ. Αφού παίξετε το παιχνίδι για κάποια ώρα (συμμετέχεις κι εσύ), στη συνέχεια μπορείς να το αλλάξεις λίγο. Αυτός που έχει το μπαλάκι ή το κουβάρι λέει το όνομα εκείνου προς τον οποίο το σπρώχνει (Είναι ο... ή Είναι ή...).
- Για να ζεσταθούν, αλλά και να πλησιάσει το ένα το άλλο, μπορείτε να παίξετε ένα κινητικό παιχνίδι. Έχεις μαζί σου χρωματιστές κορδέλες, δύο κομμάτια από κάθε χρώμα, και χρησιμοποιείς τις κορδέλες κατά ζεύγη δένοντας μία κορδέλα στο χέρι κάθε παιδιού (που σημαίνει ότι και κάποιο άλλο παιδί θα έχει δεμένη στο χέρι του κορδέλα με το ίδιο χρώμα). Χτυπάς ένα μουσικό όργανο ή, αν δεν έχεις, χτυπάς τρόπο ρυθμικό δύο κουτάλια ή τραγουδάς και όλα τα παιδιά κινούνται στο χώρο. Κάπου - κάπου σταματάς απότομα και τότε θα πρέπει να βρουν το παιδί που έχει ίδιο χρώμα κορδέλα και να το πιάσουν από το χέρι. Όταν τελειώσει το παιχνίδι μπορείς να τους προτείνεις να καθίσουν στα θρανία ο ένας απέναντι στον άλλο και ο ένας να προσπαθήσει να ζωγραφίσει τον άλλο. Στη συνέχεια κάθε δημιουργός υπογράφει το έργο του όπως μπορεί. Τους εξηγείς ότι είναι σημαντικό να έχεις τις υπογραφές τους, όπως μπορεί ο καθένας, τους λες ότι όλοι οι δημιουργοί υπογράφουν τα έργα τους.
- Σχεδιάζουν το περίγραμμα από τις παλάμες τους και το ζωγραφίζουν. Γράφεις μέσα σε κάθε παλάμη το όνομα του παιδιού. Σε ένα χρωματιστό χαρτόνι τις κολλάτε γύρω - γύρω (βλ. συνημμένη εικόνα) και στη μέση γράφετε "η ομάδα μας" ή "όλοι εμείς" ή "είμαστε φίλοι".

¹ Εννοείται ότι όλα όσα αναφέρονται εδώ δεν προτείνονται για να γίνουν στο πρώτο μάθημα. Τα διαβάξεις και επιλέγεις. Στα πρώτα μαθήματα να θυμάσαι ότι είναι πολύ σημαντικό τα παιδιά να δεθούν ως ομάδα. Αυτός είναι ένας βασικός αρχικός σας στόχος. Φυσικά χωρίς να ξεχνάμε ότι βασικός στόχος των μαθημάτων είναι να βελτιώσουν τις γνώσεις τους στα ελληνικά και θεωρούμε σημαντικό ότι ξεκινάμε αυτή την υποστήριξη της ελληνομάθειας από τα πολύ μικρά παιδιά.

- Φροντίζεις να έχεις στη διάθεσή σου laptop, εκτυπωτή και ψηφιακή φωτογραφική μηχανή (ρωτάς αν υπάρχει στον Εχίνο αλλιώς δανείζεσαι από το ΚΕΣΠΕΜ της Ξάνθης) - και βγάζεις τα παιδιά φωτογραφίες προσώπου για να δημιουργήσετε την επόμενη ή τη μεθεπόμενη φορά πίνακα αναφοράς με τα ονόματα και τις φωτογραφίες τους. **Θα συζητήσουμε αναλυτικά στη συνάντησή μας την επόμενη Παρασκευή πώς θα δημιουργηθεί αυτός ο πίνακας αναφοράς, θυμήσου το σε παρακαλώ κι εσύ.**
- Στη συνέχεια τους δίνεις τη φωτογραφική μηχανή και τους δείχνεις πώς να κάνουν ζουμ βγάζοντας τα μάτια ή το στόμα κάποιου συμμαθητή τους. Τυπώνετε και αυτές τις φωτογραφίες και δείχνοντάς τες μία - μία καλείτε τα παιδιά να αναγνωρίσουν ποιος είναι στη φωτογραφία – αυτά όμως νομίζω δεν θα γίνουν την πρώτη φορά, θα τα πούμε και από κοντά.
- Στον Εχίνο πρέπει να υπάρχουν τα βιβλία: "Πού είναι ο Σπότ" και "Τα γενέθλια του Σπότ". Κάποιος Σπότ υπάρχει οπωσδήποτε όπως μου είπαν από το ΚΕΣΠΕΜ. Τα βιβλία αυτά προσφέρονται για επεξεργασία με τα παιδιά γιατί έχουν κρυμμένες εικόνες που τους αρέσουν πολύ. Καλό θα ήταν πριν το διάβασμα να τους δείξεις το εξώφυλλο και να κάνεις ερωτήσεις όπως: "για ποιον λέτε να μιλάει αυτό το παραμύθι;", ώστε να περιεργαστούν το εξώφυλλο και να δείς και το πώς σκέφτονται. ή μπορείς, αν δυσκολεύονται, να τους διαβάσεις τον τίτλο και να ρωτήσεις "Τι λέτε να είναι ο Σποτ;"

Στη συνέχεια θα ήταν καλό να διαβαστεί με φορά προς τα παιδιά και κάθε φορά που ρωτάει, π.χ. στο βιβλίο Πού είναι ο Σπότ "Μήπως είναι μέσα στο..." να περιμένεις την απάντηση των παιδιών και μετά να ανοίγεις το αντίστοιχο παράθυρο. Επίσης μετά από 3 επαναλήψεις μπορείς να περιμένεις και να δείς αν έχουν καταλάβει το μοτίβο "Μήπως είναι..." οπότε συνεχίζεις από εκεί. Κάθε φορά είναι καλό να λέτε ποιό ζώο είναι αυτό που απεικονίζεται και να προσπαθείτε να μιμηθείτε τον τρόπο που θα μιλούσε για να γίνεται η ανάγνωση πιο ενδιαφέρουσα και αστεία.

Θα μπορούσατε μετά να κάνετε ένα πρώτο βιβλίο τάξης όπου το κάθε παιδί θα ζωγραφίσει κάτι που θέλει να χαρίσει στον Σποτ και μετά να γράψετε εσείς πχ "μία μπάλα" και να κάνετε ένα εξώφυλλο με τον τίτλο "Για τον Σποτ" και κάθε σελίδα να είναι κάτι από αυτά που έχουν ζωγραφίσει τα παιδιά. Ένα τέτοιο βιβλίο θα μπορούν να το διαβάζουν αμέσως. Για μεγαλύτερη ευκολία θα μπορούσες να τους δώσεις μόνο ένα μαρκαδόρο, ό,τι χρώμα θέλουν, ανάλογα με αυτό που θα φτιάξουν, και να προσθέσετε πχ, "μία κόκκινη μπάλα".

- **Παραλλαγή του παιχνιδιού γνωριμίας** ίσως για κάποια επόμενη φορά (όταν θα κρίνεις ότι θα μπορούν) είναι κάθε ένας που λέει το όνομά του να λέει και το παιχνίδι που του αρέσει (για να γνωρίζετε κάθε φορά και καλύτερα είναι η αιτιολόγηση) και στη συνέχεια να λέει το όνομα εκείνου στον οποίο

πετάει τη μπάλα και το παιχνίδι που εκείνος είχε πει ότι του αρέσει. Το ίδιο μπορεί να επαναληφθεί με το φαγητό που τους αρέσει, με το πόσα αδέρφια έχουν π.χ. Είναι η Εσρά και έχω μία αδελφή. Είναι η Σηγά και έχω δύο αδέρφια, ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Και όταν αλλάζει το παιχνίδι: Είναι η Εσρά και έχει μία αδελφή.

- Επίσης σε επόμενα μαθήματα μπορείτε να μιλήσετε περισσότερο για την οικογένεια. Πόσα αδέρφια έχουν, πώς λένε τα αδέρφια τους, πώς λένε τη μητέρα τους, τον πατέρα τους, τους παππούδες και τις γιαγιάδες. Αυτά μπορείτε να τα αποτυπώσετε σε πίνακα που θα κάνετε σε χαρτί του μέτρου ή σε χαρτόνι (βλ. σχετικό συνημμένο).

ΚΑΠΟΙΕΣ ΑΚΟΜΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΥΛΙΚΑ

1. Το παιχνίδι "Πώς σε λένε" όπου όλοι μαζί "τραγουδάνε" το "πώς σε λένε, πώς σε λένε, πώς σε λένε πώς;" ρυθμικά και κοιτάζοντας ένα άλλο παιδί κάθε φορά και το παιδί λέει το όνομά του και προχωράνε στον επόμενο.

2. Κάποια κινητικά για όρια. Πχ. τα παιδιά τρέχουν ή πηδάνε ή κουτσό και με το σήμα ενός οργάνου πρέπει να μείνουν τελείως ακίνητα. Αυτό το σήμα πρέπει να είναι σταθερό και έτσι θα μπορείς να το αξιοποιείς κάθε φορά που θέλεις να σταματήσουν για να τους πείς κάτι ή να δώσεις κάποια οδηγία.

5. Ένα παιχνίδι που τους αρέσει και βοηθάει και στο να συγκεντρωθούν είναι το κάνε ό,τι κάνω. Η εκπαιδευτικός κάθεται και τα παιδιά σε κύκλο και πρέπει να κάνουν ό,τι κάνει (διάφορες κινήσεις και γκριμάτσες) μετά γίνεται "αρχηγός" κάποιο παιδί κ.τλ.

Περισσότερα θα πούμε από κοντά. Για ό,τι θελήσεις να μιλάμε μη διστάσεις. Πάντα θα βρίσκω κάποιο χρόνο για να τα πούμε...

Θα τα πούμε ούτως ή άλλως και τηλεφωνικά.

Χαρά Δαφέρμου

6. Παράρτημα 2. Καταγραφή εκπαιδευτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ
πρόθεση όχι αφαίρεση
πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εκπαίδευση των παιδιών
της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη
Ιπποκράτους 35, 10680 Αθήνα

Τηλ: 210-3688508, 3688536, 3688513

Φαξ: 210-3688506

Ηλ.διεύθ.: museduc@ecd.uoa.gr

Μαθήματα για την ενίσχυση της ελληνομάθειας των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας

Καταγραφή της πορείας των μαθημάτων 2011 - 2012

Τμήμα :Προσχολική 1

Εκπαιδευτικός: ...

Ημερομηνία: 28/12/2011

Α. Περιγραφή δραστηριότητας /δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν και βασικές τους επιδιώξεις:

Αρχικά, με την βοήθεια του πίνακα αναφοράς πήραμε παρουσίες και απουσίες. Συγκεκριμένα, έπαιρνα μία κινητή καρτέλα με τα ονόματα τους και ζητούσα από τα παιδιά να μου πουν με την βοήθεια του πίνακα αναφοράς ποιανού είναι η καρτέλα. Κάνοντας συγκρίσεις, βρίσκαμε το όνομα τους με την βοήθεια του πίνακα αναφοράς. Επιπλέον, βγάλαμε φωτογραφία τον Ατακάν και την κολλήσαμε στον πίνακα, διότι θα έρχεται πλέον στο δικό μας τμήμα. Στην συνέχεια, παίξαμε το τρένο, συγκεκριμένα έδειχνα την κινητή καρτέλα με το όνομα ενός παιδιού και έμπαινε μπροστά μου και πιανόμασταν από τη μέση. Μόλις κάναμε ένα κύκλο η διαδικασία επαναλαμβάνονταν. Όταν το τρένο αποτελούνταν από όλα τα παιδιά αφού έκανε ένα κύκλο και σταματούσε έλεγα ένα χαρακτηριστικό π.χ. το

παιδί με τα ροζ παπούτσια να βγει από το τρένο. Το παιχνίδι συνεχίστηκε μέχρι να μείνει μόνο ένα. Διασκέδασαν και συμμετείχαν όλα τα παιδιά. Αργότερα, είδαμε το βιβλίο «η Δανάη πηγαίνει στο σούπερ μαρκετ». Διαβάσαμε το βιβλίο, σχολιάσαμε ότι τα εντυπωσίασε, περιέγραψαν τις εικόνες, μίλησαν για τις εμπειρίες τους κ.α. Επιπλέον, είδαμε διαφημιστικά φυλλάδια από μάρκετ. Κάποια παιδιά αναγνώρισαν το όνομα του μάρκετ στα φυλλάδια και μου είπαν πως σε αυτό πηγαίνουν και τα ίδια, γνώριζαν ότι τα νούμερα που βλέπουν είναι οι τιμές κ.α.. Μου είπαν τι ψωνίζουν και η Ντενίζ μας μίλησε για τις αγορές που έκανε στο μαρκετ λίγο πριν έρθει στο μάθημα. Στην συνέχεια, ζωγράφισαν σε μία φωτοτυπία όπου απεικονίζονταν ένα καρότσι όλα όσα ψωνίζουν από το σούπερ μάρκετ και εγώ με την βοήθεια της Σεφικά σημειώσαμε από κάτω όσα μου έλεγαν (πορτοκάλια, παιχνίδια, πατάτες, γάλα, πάνες κ.α.). Στην συνέχεια, παίξαμε ένα κινητικό παιχνίδι. Καθίσαμε κυκλικά στις καρέκλες μας και ανά τρία είχαν στα χέρια τους δεμένα σχοινάκια με το ίδιο χρώμα.. Όταν φώναζα ένα χρώμα έπρεπε όσο διαρκεί η μουσική τα παιδιά που είχαν το αντίστοιχο χρώμα να αλλάξουν μεταξύ τους θέσεις. Τα μικρότερα παιδιά δυσκολευόταν να ανταποκριθούν έγκαιρα και χρειαζόταν την υπενθύμιση από τα μεγαλύτερα. Τέλος, μας είχαν μείνει δέκα λεπτά και πήρα ένα από τα παλιά βιβλία με τον Σποτ που είχαμε δει και θυμηθήκαμε την ιστορία. Τα περισσότερα, θυμόταν πολλές λεπτομέρειες από τα βιβλία. Καθώς και τι εμφανιζόταν κάτω από τις κρυμμένες εικόνες

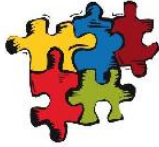
B. Χρήση Εκπ/κών Υλικών: (σημειώστε τα βιβλία ή άλλα εκπαιδευτικά υλικά που χρησιμοποιήσατε)

Το βιβλίο - «Η Δανάη πάει στο σούπερ μάρκετ- Ο Σποτ στον παππού και στη γιαγιά»

Γ. Σχολιασμός - ανατροφοδότηση: (τι πήγε καλά και τι όχι, τι παρατηρήσατε στα παιδιά, τι νομίζετε ότι θα πρέπει να προσέξετε την επόμενη φορά, τι θέλετε να θυμάστε)

Σήμερα ήρθαν 13 παιδιά. Η Ρουγιά έκλαιγε σήμερα πάρα πολύ. Προς το τέλος του μαθήματος, ξεχάστηκε. Η μαμά της μου είπε ότι έκλαιγε πολύ και στον παιδικό σταθμό που πηγαίνει και δεν την πήγε τις τελευταίες μέρες της εβδομάδος. Εξήγησα στην μαμά ότι η συχνή φοίτηση θα βοηθήσει πολύ στην εξοικείωση της.

7. Παράρτημα 3. Καταγραφή εκπαιδευτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ

πρόσθεση όχι αφαίρεση
πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εκπαίδευση των παιδιών
της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη
Ιπποκράτους 35, 10680 Αθήνα

ΚΕ.Σ.Π.ΕΜ. ΞΑΝΘΗΣ,

Γ. Σταύρου 14-16, 1^{ος} όροφος, Ξάνθη, 67100

Τηλ.: 25410-84415, fax.: 25410-84907

e-mail: kespemxa@otenet.gr

**Μαθήματα για την ενίσχυση της ελληνομάθειας
Για μαθητές και μαθήτριες των ΚΕΣΠΕΜ της Θράκης
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ**

Τμήμα: ΝΗΠΙΑ1 & ΝΗΠΙΑ2

ΚΕΣΠΕΜ: ΞΑΝΘΗΣ

Εκπαιδευτικός: ...

Ημερομηνία: 18/11/2013

Α. Περιγράψτε τις βασικές δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν, τις βασικές τους επιδιώξεις και τη Χρήση Εκπ/κών Υλικών: προσπάθεια δημιουργίας κινήτρων (περιγράψτε τι και με ποιον τρόπο το επιδιώξατε), μαθησιακοί στόχοι (χρήση προφορικού λόγου, κατανόηση κειμένου, παραγωγή γραπτού λόγου), χρήση υλικού (σημειώστε τα βιβλία, το λογισμικό υλικό ή άλλα εκπαιδευτικά υλικά που χρησιμοποιήσατε).

ΘΕΜΑ: «Ο Σποτ στη γιαγιά και τον παππού»

Διάβασα το βιβλίο «Ο Σποτ στη γιαγιά και τον παππού» ως αφόρμηση για να ασχοληθούμε με το θέμα «η οικογένεια». Πριν διαβάσω την κάθε σελίδα ζητούσα από τα παιδιά να μου πούνε τι κάνει ο Σποτ στην εικόνα που βλέπουν. Όλα τα παιδιά απαντούσαν σωστά. Τα νήπια τα έλεγαν στα ελληνικά και τα προ-νήπια κάποια πράγματα στα ελληνικά και κάποια στα τουρκικά. Δηλαδή έλεγαν εκφράσεις όπως «Καλημέρα γιαγιά, καλημέρα παππού», «ο Σποτ ντομάτες» ή «ο Σποτ αυγά» κτλ. Ξαναδιάβασα το βιβλίο άλλη μια φορά για να δω τι θυμούνται τα παιδιά. Αυτή την φορά προ-νήπια μίλησαν περισσότερο. π.χ. τις εκφράσεις «γκολ» «οχ πάει το τζάμι» «ο Σποτ μπάνιο παππού» τις είπαν σχεδόν όλα τα παιδιά. Ενώ τα νήπια τα έλεγαν όλα κανονικά π.χ. «Ο Σποτ έβρεξε τον παππού» ή «ο Σποτ έκανε μπάνιο τον παππού» κτλ.

Νήπια1: ζωγραφίσαμε την ιστορία σε χαρτί του μέτρου. Αρχικά ζωγράφισα τόσα τετράγωνα όσα ήταν τα παιδιά. Ζήτησα από τα παιδιά να διαλέξουν αυτό που τους άρεσε περισσότερο από αυτά που έκανε ο Σποτ. Το κάθε γεγονός που διάλεξε το κάθε παιδί το ζωγράφισε σε ένα από τα κουτάκια, με τη σειρά που ήταν στο βιβλίο. Ρώτησα τα παιδιά τι κάνει ο Σποτ στη ζωγραφιά που έκαναν, αυτά που έλεγαν τα έγραψα κάτω από την ζωγραφιά τους.

Νήπια2: κάναμε τη ίδια δραστηριότητα σε χαρτόνι Α5.

Ζήτησα από τα παιδιά να μου πούνε τι κάνουν αυτά όταν πάνε στην γιαγιά και τον παππού τους.

Νήπια1: Τα νήπια τα είπαν στα ελληνικά. π.χ. ο Μουσταφά είπε « όταν πάω στον παππού μου παίζουμε μπάλα με τον παππού μου», η Σιμάλ είπε «εγώ φτιάχνω κέικ με την γιαγιά μου» η Τουάνα είπε «εγώ παίζω με τα τουβλάκια με την γιαγιά μου». Ενώ τα προ-νήπια δυσκολεύτηκαν να τα πούνε στα ελληνικά, έλεγαν μόνο κάποιες λέξεις, π.χ. ο Μέρτ είπε στα ελληνικά μόνο την λέξη γάτα, ενώ ήθελε να πει ότι παίζει με την γάτα της γιαγιάς του, ο Νουρή είπε μόνο «παππού τρακτέρ» ενώ ήθελε να πει ότι ο παππούς του τον ανεβάζει στο τρακτέρ.

Νήπια2: επίσης και στο τμήμα αυτό τα νήπια τα είπαν στα ελληνικά αυτά που ήθελαν να πούνε. Ενώ τα προ-νήπια είπαν μόνο λίγα πράγματα στα ελληνικά. π.χ. ο Ομέρ είπε στα τουρκικά «ο παππούς με κάνει βόλτα με το μηχανάκι» εγώ το είπα στα ελληνικά και αυτός επανέλαβε μόνο το «παππούς μηχανάκι», ο Εμρέ είπε «εγώ παίζω με τα πρόβατα του παππού μου» εγώ το είπα στα ελληνικά και αυτός επανέλαβε «παππούς πρόβατα» κτλ.

Στόχοι:

Παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Υλικά: το βιβλίο «ο Σποτ στη γιαγιά και τον παππού».

Β. Παρατηρήσεις- επισημάνσεις σχετικά με την πορεία των παιδιών: (ενδιαφέρον, συμμετοχή στις δραστηριότητες, μεταξύ τους συνεργασία, μη αναμενόμενα συμβάντα,

καλές ή κακές στιγμές κ.ο.κ.)

Τα παιδιά συμμετείχαν με ενδιαφέρον. Προσπαθούσαν να κάνουν υποθέσεις για αυτά που κάνει ο Σποτ καθώς και για αυτά που κρύβονται κάτω από τις καρτέλες πριν το διαβάσω εγώ. Επίσης περιέγραψαν με μεγάλη χαρά αυτά που κάνουν με τις γιαγιάδες και τους παππούδες τους.

Γ. Σχολιασμός – ανατροφοδότηση στο έργο του/της εκπαιδευτικού: (τι πήγε καλά

και τι όχι, τι εξέλαβα από τα παιδιά, τι θα πρέπει να προσέξω την επόμενη φορά, κ.ο.κ)

Όλα πήγαν καλά τα παιδιά. Τα παιδιά μίλησαν κάποια λιγότερο και κάποια περισσότερο. Ο Σποτ τους αρέσει πολύ για αυτό και έδειξαν ενδιαφέρον σε αυτά που κάναμε.

Δ. Σχεδιασμός του επόμενου μαθήματος: (τι σκοπεύω να κάνω την επόμενη φορά, ποιο υλικό θα χρησιμοποιήσω, δραστηριότητες κ.ο.κ.)

Στο επόμενο μάθημα σκοπεύω να ασχοληθούμε με την οικογένεια. Θα ζητήσω από τα παιδιά να ζωγραφίσουν την οικογένεια τους και στη συνέχεια να την παρουσιάσουν στην ομάδα. Σκέφτομαι να διαβάσω ένα ποίημα στα παιδιά σχετικά με την οικογένεια και να ακούσουμε το τραγούδι «Η καλύτερη μαμά του κόσμου».

8. Παράρτημα 4. Καταγραφή εκπαιδευτικού

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ
ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΙΚΗΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗ ΘΡΑΚΗ
πρόσθεση όχι αφαίρεση
πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εκπαίδευση των παιδιών
της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη
Ιπποκράτους 35, 10680 Αθήνα

Τλφ: 210-3688508, 3688536, 3688513

Φαξ: 210-3688506

Ηλ.διεύθ.: museduc@ecd.uoa.gr

**Μαθήματα για την ενίσχυση της ελληνομάθειας των παιδιών
της μουσουλμανικής μειονότητας
Καταγραφή της πορείας των μαθημάτων 2012 – 2013**

Τμήμα: NE1 Εχίνου

Εκπαιδευτικός:

Ημερομηνία: 9-1-2013

Α. Περιγραφή δραστηριότητας /δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν και βασικές τους επιδιώξεις:

Στο μάθημα αυτό ήταν 8 από τα 10 παιδιά.

Στην αρχή αφού μαζευτήκαμε όλοι ξεκινήσαμε λέγοντας πως περάσαμε στις διακοπές όσο δεν είχαμε σχολείο. Ρωτούσα το κάθε παιδί και το καθένα έλεγε για τον εαυτό του, που πήγε τι έκανε κτλ. Στην συνέχεια ζήτησα από τα παιδιά να ζωγραφίσουν κάτι που τους έμεινε αξέχαστο από τις διακοπές τους, κάτι που ίσως έφαγαν, κάποιο μέρος που πήγαν κτλ. Όταν ολοκλήρωσαν τις ζωγραφιές τους έγραψα από κάτω τι είπε ότι είχε ζωγραφίσει ο καθένας.

Στην συνέχεια είδαμε εικόνες με τα μέρη του σώματος και τα εξωτερικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Τις παρατηρήσαμε και τις σχολιάσαμε. Μετά ακούσαμε το τραγούδι κεφάλι ώμοι, γόνατα κλπ συμμετέχοντας κάναμε ότι έλεγε το τραγούδι και την δεύτερη φορά χωρίς την συνοδεία τις μουσικής.

Αργότερα περιγράψαμε κάποιον φίλο μας που είχαμε στο νου μας (ένα παιδί από την ομάδα μας) και οι υπόλοιποι προσπαθούσαν να τον βρουν.

Στην συνέχεια παίξαμε ένα παιχνίδι στο οποίο τα παιδιά ανταποκρίνονταν σε παραγγέλματα π.χ σηκώνουμε το χέρι, πιάνουμε τα μάγουλά μας κτλ.

Στο τέλος αφού είχε μείνει λίγος χρόνος ξεκινήσαμε να βγάζουμε φωτογραφίες ο ένας τον άλλον με σκοπό να δημιουργήσουμε νέες συνθέσεις με τις φωτογραφίες. Δεν το ολοκληρώσαμε θα το συνεχίσουμε την επόμενη φορά.

B. Χρήση Εκπ/κών Υλικών: (σημειώστε τα βιβλία ή άλλα εκπαιδευτικά υλικά που χρησιμοποιήσατε).

Χαρτιά A4, μαρκαδόρους, εκτυπωμένες εικόνες με τα μέρη του σώματος/εξωτερικά χαρακτηριστικά ανθρώπων, φωτογραφική μηχανή εκτυπωμένες φωτογραφίες των παιδιών, ψαλίδια.

G. Σχολιασμός - ανατροφοδότηση: (τι πήγε καλά και τι όχι, τι παρατηρήσατε στα παιδιά, τι νομίζετε ότι θα πρέπει να προσέξετε την επόμενη φορά, τι θέλετε να θυμάστε)

Στην αρχή όταν ξεκινήσαμε να συζητάμε για το πώς περάσαμε τα παιδιά άρχισαν να λένε για το τι έκαναν στα τουρκικά και τα μισά στα ελληνικά. Τους ζήτησα να προσπαθήσουν να μου τα πουν στα ελληνικά έτσι άρχισαν να απαντάνε μονολεκτικά με απλές λέξεις με την βοήθεια των ερωτήσεων. Η Φατμά ήταν εκείνη που βοηθούσε αρκετές φορές μεταφράζοντας στα παιδιά αυτά που ρωτούσα η τους εξηγούσε τι να πουν και τι τους ρωτάω.

Ο Εϊγιουπ μου είπε ότι πήγε στην Κωνσταντινούπολη και ότι πήγε σε ένα εμπορικό κέντρο. Όταν έκατσαν να ζωγραφίσουν ο Εϊγιουπ ζωγράφησε το εμπορικό κέντρο με όλα όσα είχε

δει μέσα. Εντύπωση μου έκανε η Ραβζά η οποία είπε ότι έπαιζε στο δρόμο και ζωγράφιζε έναν δρόμο με παιδιά.

Στην προσπάθεια να περιγράψουν έναν φίλο δεν συμμετείχαν όλοι, αλλά άκουγαν προσεκτικά τους συμμαθητές τους. Αυτοί που συμμετείχαν έκαναν την περιγραφή αφού έδωσα πρώτα ένα παράδειγμα.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.